

POROZUMIEŤ BOŽIEMU VOLANIU

Spracované podľa knihy: Josef Maureder: Porozumět Božímu volání. Karmelitánske nakladatelství, 2007.

Prvé dve kapitoly tejto knihy nám majú pomôcť odhaliť vlastné povolanie kresťana, ako aj nájsť odpovedajúcu životnú formu povolania.

I. ODHALIŤ POVOLANIE

Kniha nám má pomôcť objaviť, ujasniť a žiť vlastné povolanie, ktoré máš ako človek, kresťan a Ježišov učeník.

1. Sme povolaní nechať sa osloviť Božou láskou

Nie sme náhodným produktom evolúcie, ale stvorenia povolané vedome do života. Písmo sväté nám hovorí, že sme stворení preto, že sme chcení. Boh predsa nedáva existenciu ničomu, čo by nechcel. „Ako by niečo mohlo trvať, keby si to ty nechcel? Ako by sa niečo zachovalo, keby si to nebol ty k jestvoté povolal? Lež ty šetríš všetko, lebo je to tvoje Pane, priateľ života (Mdr 11, 25-26). Čo Boh chce, to tiež miluje.

Ak sme už v svojom živote pochopili a zakúsili, že Boh nás miluje bezpodmienečne a miluje každého osobne, stali sme sa slobodnými a Božími priateľmi. Rozdiel je nesmierny a dopad na osobný život nanajvyš významný. Neplatí už, že ak budeme dobrý, Boh nás bude mať rád a naše bytie bude mať zmysel. Ale „žijem, pretože ma Boh vždy miloval, nezávisle na mojom výkone a na mojich morálnych kvalitách. Ak zasiahne človeka táto „skrytá“ skutočnosť, potom v ňom rastie hlboká vďačnosť a veľká sloboda. Pokiaľ sa mi dostalo tejto „uzdravujúcej skúsenosti“, budem Bohu odpovedať a odovzdávať sa mu slobodne a z lásky. Z tohto vychádza náš premieňajúci sa existenčný pohľad a odtiaľ pochádza tiež naše prvé a najhlbšie povolanie: nechať sa objať Božou láskou a niesť Božou rukou.

2. Povolanie – záležitosť nielen pre špecialistov

Čo vnímame ako povolanie?

Mladý muž sa domnieva, že povolanie je iba pre tých, čo sa rozhodli ísť duchovnou cestou. Matka rodiny si myslí, že otázka povolania je pre tých, čo sa ešte nerozhodli, ktorou cestou sa vybrať. Na druhej strane sa povolaním nazýva všetko, čo sa týka akýchkoľvek záväzkov, či pracovnej oblasti. Ako povolanie sa označuje každé zamestnanie. Každý vzťah vidíme ako „určenie“, i keď tu už sotva rozpoznávame nejakú súvislosť s kresťanskou vierou. Biblicky existuje jedno volanie a jedno povolanie, ktoré sa týka všetkých, aj keď nie všetci ho žijú.

- **Sme volaní k životu – byť ľuďmi:** písmo sväté nám hovorí, že Boh nechce, aby sme si iba vegetili alebo bojovali o holý život, ale aby sme našli život v plnosti. (Jn 10, 10). Základným povolaním každého človeka, na ktoré môže samozrejme odpovedať „áno“ alebo „nie“ – je spoluzodpovednosť za zdar vlastného života, za to, aby sa plne a radostne stal človekom, ako ho – na svoj obraz – naplánoval Boh.
- **Sme povolaní k priateľstvu – byť kresťanmi:** Pri veľkom povolaní dvanástich (Mk 3, 13-15) Ježiš 3x zdôraznil nutnosť „byť pri ňom“. Priateľstvo s Pánom môžeme rozvíjať v modlitbe,

v načúvaní jeho zvestí, v konaní jeho vôle, v zdieľaní viery s inými, pretože on sa s nami stretáva v našich blížnych. K tomuto priateľstvu sú povolani všetci kresťania, lebo sa jedná o „uholný kameň“ kresťanského plodného života. „...lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť (Jn 15,5)

- **Sme povolani do sveta – byť svedkami:** keď ľudia svoj život naplno prijímajú a prežívajú, keď navyše dorástli do osobného priateľstva s Ježišom, zisťujú, že si nemôžu tento dar nechať iba pre seba “lebo my nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli” (Sk 4, 20). Vydávať svedectvo o Božej láske je možné v akomkoľvek životnom stave a povolaní. Boh neprestáva pri mnohých príležitostiach viesť naše srdce, aby bolo viac odovzdávané jemu a ľuďom.

3. Sme povolani uprostred všedných dní

Aký je tvoj duchovný život?

Mladá mamička má výčitky svedomia, že sa jej odcudzil Boh, keď má rodinu a veľa práce a na modlitbu jej ostáva niekedy iba 15 min denne.

- **Povolanie k „ty“** mamička ide správnou cestou, i keď venuje menej času modlitbe. V skutočnosti je slobodnejšia pre živého Boha, s ktorým sa stretáva v blížnych a to aj preto, že jej kresťanské povolanie sa prehĺbilo v povolaní a to aj preto, že sa odvážila vstúpiť do vzťahu a pevnej väzby na konkrétne „ty“ na svojho muža „nie je dobré byť človeku samému“ (Gn2, 18). Sám Boh je spoločenstvom, uzavrel s ľudstvom zmluvu a v Ježišovi prežíval intenzívne vzťahy – v rodine, v priateľstvách, v kruhu učeníkov, v blízkom vzťahu k mnohým ľuďom. A Boh sa natoľko stotožňuje s človekom, že sa s ním stretávame vždy, keď sa stretávame s druhým človekom „čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich bratov, mne ste urobili“ (Mt 25, 40). Duch Boží uvádza človeka do vzťahov, vedie ho k cirkvi, dovoľuje mu povedať definitívne „áno“ niekomu druhému, či spoločenstvu viery.
- **Nachádzať Boha vo všetkých veciach** – Povolanie je tiež prijatím a privlastnením Božích darov. Iba ten, kto miluje Božie dary a cení si ich môže v každej skutočnosti nachádzať Boha a tak sa vydávať uprostred všedného dňa, žiť v odovzdaní. Sv. Terezia z Avily povedala: samozrejme Boh je s nami aj medzi hrncami na varenie ☺.
- **Hľadať správny zmysel:** sv. Ignac z Loyoly považoval za obzvlášť dôležité hľadať pri všetkom, mať správny zmysel. Ľudia s čistými úmyslami pôsobia hojivo. Nekalé úmysly kazia charakter a ochromujú život.
- **Obšťastňujúce nasledovanie Ježiša:** po obrátení sa sv. František stal veľkým misionárom Ázie. Popri všetkých ťažkostiach ho podopierala a robila jeho život plodným vrúcna láska ku Kristovi. Významná otázka pre každého z nás: je vo mne priestor pre Slovo, ktoré má hľadáť a ma volá uprostred všedného dňa?
- **Naplnený život i napriek nenaplneným želaniam:** od začiatku sa Boh stará osobne o každého z nás, ale jeho volanie je nenásilné. Preto môžeme jeho hlas niekedy prepočuť. Ak sa budeme snažiť denne byť mu verní, môžeme pri všetkých prekážkach a krízach zakúsiť, že s Bohom je naplnený život i napriek nenaplneným želaniam.

4. Povolanie si vyžaduje pozornosť

Všade tam, kde človek intenzívnejšie hľadá a nasleduje Ježiša, je táto cesta zreteľná a napínavá zároveň. Vydarí sa, ak si všímame určité ukazovatele:

- **Povolanie je dialogicko-dramatické dianie:** stále znovu sa ľudia nechávajú blokovať strnulým a „monolitickým“ obrazom Boha: Boha, ktorý má s týmto svetom a každým človekom pevný plán. Často sa domnievame, že náš život bude vydarený, ak poznáme nemennú Božiu vôľu a ak budeme podľa nej žiť. Avšak smolu má ten, kto sa raz zmýli, či vedome nechcel počúvať. Boh sa potom iba prihliada a jeho cestu trpí. Je toto Boh? Nie je Boh Ježiša Krista skôr sprievodcom, ktorý stojí na mojej strane? Ide s nami, láka nás, dáva nám nenápadne znamenia a čaká na našu odpoveď. ... a takto vznikajú dejiny ☺
- **Dbáť, aby sa dialóg vydaril:** Božie jednanie je spravidla tiché a nenásilné. Iba ten, kto počúva, bude vnímať slovo, iba pozorný si všimne ukazovatele. Uholným kameňom je tu osobný vzťah ku Kristovi, bez ktorého je ťažké kráčať cestou povolania. Tam kde chýba osobný, živý vzťah k Pánovi, cesta povolania sa stáva svojvoľným a nekonečným monológom. Aby mohol človek svoje povolanie rozpoznať a potom, čo sa preň rozhodol, v ňom vytrvať a svoje rozhodnutie stále obnovovať, je táto pozornosť rovnako dôležitá, ako pred vlastným rozhodnutím pre povolanie, tak i po ňom.
- **Dbáť na správny úmysel, na celistvosť a súlad:** kto žije svoje povolanie naplno a tak, že prináša ovocie iným, je celkom prítomný v realite.
- **Dbáť na rastúcu slobodu od „ja“ k „ty“:** keď niekto starostlivo počúva sám seba, môže miesto postupu na ceste začať sa točiť sám okolo seba. Človek neustále preoráva svoje pole, ladenie nástroja sa stáva samo o sebe cieľom a nahrádza hranie. Sv. Ignác z Loyoly hovorí: ak sa začneme modliť „nie ja, ale ty“, potom už semeno kresťanského povolania klíči, lebo „človek je stvorený, aby chválil Boha, slúžil mu a preukazoval mu úctu“.
- **Dbáť na volanie k radikálnejšiemu nasledovaniu Krista:** Boh túži potom, aby sa s ním človek čím ďalej tým viac spájal a nezištne sa rozdával druhým. Toto „viac“ v nasledovaní Krista však bude mať u každého inú podobu. Najväčšou prekážkou na ceste k Bohu je v písme považovaná vlažnosť.
- **Srdce má ostať zapálené:** na ceste nasledovania môže dôjsť v dôsledku preťaženia alebo rutiny k ochladeniu. Je potrebné venovať pozornosť tomu, aby náš život nebol naplnený iba prílišným aktivizmom, alebo zbytočnými starosťami alebo vychladnutým srdcom, ale by dovolil človeku zostať živým a plodným, aby bolo jeho srdce stále zapálené.

II. OBJASNIŤ POVOLANIE

1. Povolanie je cesta s ukazovateľmi

Mnohí sa domnievajú, že Boh má v rukách knihu života, v ktorej je dopredu napísané, kým by sme sa mali podľa jeho vôle stať a čo by sme mali robiť. Stačilo by sa iba pozrieť Bohu do kariet a všetko by bolo oveľa ľahšie!

- **Boh necháva človeka voliť:** povolanie je však cesta, ktorá vzniká pomaly v rozhovore Boha a človeka, ako je to vyjadrené v jednom španielskom prísloví „Viac ako poznanie budúcnosti je (povolanie) milujúcej súčinnosti a priateľstva.“ Načúvať Bohu je samozrejme, ale potom musím vykročiť, vyraziť, do niečoho sa odvážiť. Kto sa príliš dlho nemôže rozhodnúť, môže

byť okradnutý o celý život. To je najhoršie rozhodnutie. Človek, ktorý pri horskej túre zvažuje, či má vyraziť, keď zahliadne celú cestu z údolia až na vrchol, s výstupom nikdy nezačne. Tiež povolanie je ako cesta so značkami. Každá vedie k ďalšej značke, bez toho aby sme poznali konečný cieľ. Ukazovatele pre nás môžu byť rôzne: úryvok zo sv. písma, ako napr. bohatý mládenec pre Františka, človek, udalosť, vnútorná radosť a útecha, všetko v čom pre seba vidíme znamenia, ktoré nám ukazujú cestu k životu. Na ceste existujú určite i výstražné značky, ktoré musíme rešpektovať, aby sme sa nezrútili do priepasti.

- **Rozhodnutie pre cestu života:** na svojej životnej púti sa budeme musieť od mnohých vecí odpútať a mnohé si odpustiť. A to bolí. Možno ste už počuli príbeh o zázračnom chlapcovi, ktorý keď bol doma, dokázal rozprávať o svete mnohými zaujímavými slovami. Keď sa vydal na cestu a prišiel k prvej križovatke, musel opustiť prvú možnosť, pretože ani zázračný chlapec nemôže ísť zároveň po 2 cestách. A musel zanechať, čím ďalej tým viac ciest, napravo i naľavo. Postupne mal menej slov a bol skromnejší. Tak stúpil hore, keď prišiel hore, poznal, že údolia a cesty, ktoré minul, pod ním ležali ako terasy. V odriekaní a umenšovaní stúpil celý život hore. *Na mnohých životných cestách a pri zvažovaní je zreteľné, na čo v živote dáme: na odvahu vykročiť alebo na strach pred čímkoľvek novým, na vábenie Boha v sebe, alebo na hlasy našej konzumnej krátkodobou orientovanej spoločnosti? Žijem zameraný na veci vonkajšie, alebo mi ide o vnútorné hodnoty? Zostanem verný sám sebe, alebo si zvolím ľahšiu cestu?*

2. Cesty rozhodovania

- **Sloboda rozhodovania:** denne máme možnosť voľby, akými cestami, kedy, kam, ako a s akým úmyslom pôjdeme. Niekedy sa stáva táto sloboda voľby takmer utrpením, keď by sme chceli v našich ťažkých zápasoch utiecť pred ťarchou životných rozhodnutí. Boh sa nás môže snažiť získať pre určitú úlohu, postoj, či spôsob života. Zároveň však ponecháva človeku slobodu voľby, necháva sa pohnúť ľudskou odpoveďou. Ide spolu s nami okľukami, má trpezlivosť, a nikdy sa nás nevzdáva ☺.
- **Cesta rozhodovania:** aby sa cesta k dobrému rozhodnutiu vo viera vydarila, je potrebné najprv zaujať správny postoj a úmysel: mať na zreteli Boha, nelipnúť na pominateľných veciach a byť otvorený pre božiu reč vo všetkom, čo môže prísť, to je podľa sv. Ignáca dobrý základ. Cesta k rozhodnutiu vyžaduje najprv dlhšiu fázu rozlišovania. Uč sa teda svoj život utvárať tak, aby si v ňom vytvoril priestor na modlitbu ako aj na duchovné sprevádzanie. Bude obzvlášť dôležité, aby si dobre poznal sám seba, aby si sa naučil obmedzovať, a pritom stále dával pozor na „objektívne“ hlasy. Potrebuješ samozrejme alternatívy, bez nich neexistuje žiadne zdravé rozhodnutie. Keď sa potom rozhodneš, zostaň realistický, konkrétny, a verný svojim názorom z lepších časov. Potom bude na tvojej ceste v tebe rásť rozhodnosť a radosť v Bohu.
- **Božia vôľa – trojitý tón jedného Božieho hlasu:** Boží hlas, ktorý ťa chce viesť k životu, má trojitý tón: tvoja osobná prirodzenosť (tvoj životný príbeh, tvoje dary, charakter, silné a slabé stránky) – teda to čo môžeš, je tvojím nosným tónom, tvoje túžby (ideály, osobné hodnoty, želania) – teda to čo by si chcel, je hnací tón), zasiachnutie objektívnymi hlasmi zvonku (modlitba, sväte písmo, diskusie, dôveryhodní ľudia, znamenia času) – to čo musíš, je znepokojujúcim a vábivým tónom jedného a toho istého hlasu. Keď tento trojitý tón zaznie v súzvuku, ukáže sa tá pravá cesta. Táto tvoja cesta, i keď ti sadne, samozrejme nebude a nezostane bez napätia. Tvoja prirodzenosť, túžby, a objektívne hlasy sa budú znovu a znovu

korigovať, vzájomne vyzývať, a na mnohých úsekoch cesty si i snáď protirečiť. Tak zostaneš pútnikom, ktorý znovu a znovu hľadá Božiu vôľu pre svoj život a pre svoje konkrétne správanie uprostred všedného dňa.

3. Postupovať vedome

- **Hľadať správny postoj** – počítaj s tým, že určitá „zostatková neistota“ je normálna. Absolútnu istotu, čo máš robiť, nenájdeš nikdy. Budeš môcť však objaviť, aký je nasledujúci krok či dva a zakúsiť tak vnútorný súhlas a pokoj.
- **Učiť sa zverovať iným a usporiadať si svoj život:** skúsenosť ukazuje, že človek postupuje dopredu lepšie a istejšie, ak sa niekomu pravidelne zdôveruje a ak si vyhľadá niekoho, kto ho sprevádza, rozumie mu a povzbudzuje ho, ak je treba. Nemyslíš, že pri rozhodovaní je stále potrebné znovu počuť povzbudenie, usmernenie a nové pohľady? Autor dodáva, že nie je ľahké nájsť človeka, ku ktorému môžeš mať dôveru, ktorý je zrelý a rozhodovaniu na životných cestách trochu rozumie. Je preto tiež potrebné usporiadať si svoj život, aby popri práci sme mali čas aj na relaxáciu, aby sme mohli premýšľať, a vyhradiť si aj čas na modlitbu. K tomu môže pomôcť aj zdravý denný a týždenný rytmus, lebo dôležité stopy a ukazovatele života je možné v chaose ľahko prehliadnuť.
- **Učiť sa žiť a rozhodovať s Bohom:** je dobré raz za deň vyhradiť si čas k tomu, aby si predložil Bohu svoje myšlienky, pocity, rozhovory, stretnutia, aby si za ne ďakoval, videl si ich v Jeho svetle a snáď počul Jeho slová i pre tvoju ďalšiu cestu. Všetko, čo nám pomáha hovoriť s Bohom ako s priateľom, s ktorým sa rád stretávaš, je dobré. Ďalšie formy napr. aj meditácia Božieho slova, tichá prítomnosť, duchovné cvičenia, „púštny deň“ – t.j. napr. celý deň na výlet, modlitbu a zamýšľanie sa nad svojimi otázkami.
- **Zvoliť si vhodné prostredie k životu:** je dobré nájsť si spoločenstvo, s ktorým by sme sa mohli pravidelne stretávať, zdieľať svoje hľadania, problémy, sprevádzať sa navzájom modlitbou.
- **Naučiť sa poznať a obmedzovať seba samého:** je pochopiteľné, ak povieme v niektorej veci „áno“, budeme musieť v mnoho iných dobrých možnostiach povedať „nie“. Učiť sa takto „obmedzovať“ seba samého, dáva človeku slobodu a umožňuje prežiť novú hĺbku a istotu.
- **Zostať realistický a verný** – základným naladením nášho vnútra by mal byť rastúci vnútorný pokoj, radosť, určitá istota a láska k Bohu. Nie je dobré robiť vážne rozhodnutia v období vnútorného zmätku, smútku, vlažnosti a pokušenia. Skúšky sú normálnou súčasťou nášho života, ale iba vernosť umožňuje naplnený život a odovzdanie.

Brenda Dolphinová dokazuje, že čím je niekto ľudsky zrelší, tým viac môže vnímať tajomstvo Krista, rozumieť mu a predávať ho ďalej. Čím je niekto nezrelší, tým jednostrannejší a subjektívnejší je jeho pohľad a celkom nezávisle na jeho doterajšom intelektuálnom vzdelaní.

Prečo žiť? – ak chceš, aby sa tvoj život vydaril, musíš mu dať zmysluplnú náplň, hodnoty, pre ktoré by si chcel žiť a odpovedajúcu formu.

Láska hľadá stále lepšiu a lepšiu odpoveď

- **List hľadajúcemu:** autor nás provokuje týmto názvom, ako odpoveď mnohým hľadajúcim, ktorí mu píšú. Väčšinou majú v srdci veľkú túžbu. Hľadajú dokonalejšiu odpoveď na Božie volanie, a predsa mnohí naň odpovedajú iba z polovice a vyhýbajú sa mu. Škoda, veľká škoda pre nich, pre ich vzťah k Bohu i pre mnoho ľudí. Ako píše sv. Ignác: „Málo ľudí tuší, čo by z nich Boh urobil, keby sa mu celkom odovzdali.
- **Boh sa o teba uchádza:** mnohí hľadajúci sa domnievajú, že Boh má s ich životom pevný plán, ktorý je treba poznať. To ich ochromuje, majú strach, že urobia niečo zle. Myslia si, že cesta by sa im mala ukázať celkom jasne. Boh ale taký nie je. Necháva nás voliť, môžeme, dokonca musíme voliť. A Boh pôjde s nami, pokiaľ naša voľba bude v rámci Božích prikázaní a dobra. Zároveň sa Boh o teba pri každom kroku uchádza, vábi nás k radikálnejšiemu vzťahu s ním a nesebeckému odovzdaniu sa ľuďom. Ide o tvoje šťastie a o šťastie mnohých ľudí a iba v tom je jeho plán s tebou.
- **Povolanie je ako horská túra:** prvým rozhodujúcim ukazovateľom je tvoja prirodzenosť, t.j. tvoje schopnosti, kondička, skúsenosti, výstroj. Túžba je druhým ukazovateľom, a preto je potrebné pýtať sa, čo naozaj hľadáme, aby sme neostali pri povrchných želaniach. Tretím významným ukazovateľom je objektívna skutočnosť okolo teba. Niekedy je to hlas, ktorý neustále prichádza ako to zažil Samuel. Môžeš byť oslovený nejakou udalosťou, v modlitbe slovom z Písma, stretnutím, skúsenosťami s chudobnými. Každou skutočnosťou okolo teba a v tebe ťa môže Boh nenásilne vábiť či varovať, ukázať ti „cestu k životu“. Stále sa o teba usiluje. Môžeš sa týmito ukazovateľmi riadiť, alebo ich zanedbať.
- **Odvaha k väčšej sebaodovzdanosti:** cesta začne byť napínavá, ak sa neuspokojíš s polovičatosťou. Skúmajme viac život Ježiša v evanjeliách a snažme sa ho nasledovať.
- **Prekážky na ceste:** pokiaľ je pre teba dôležité, čo si o tebe myslia iní, tak na toto hľadanie zabudni. Veľmi ti prajem, aby ťa neovplyvňovala mienka ostatných a bola pre teba dôležitejšia mienka Boha. Alebo ťa desí skutočnosť záväzku na celý život? Každá cesta je odvážnym činom. Pýtam sa však, či nemáš v Bohu najvernejšieho partnera? S jeho pomocou na ňu môžeš ochotne vykročiť, pretože on, ak zostaneš verný, nenechá tvoju odovzdanosť naprázdno. Ďalšou prekážkou je, že hľadajúci si kladú mnoho požiadaviek, a potom nenachádzajú ideál. Ďalšou prekážkou je námaha. Pán nesľubuje nijaké výhody a bezpečné miesto. Jeho výroky sú veľakrát tvrdé a cesta skutočne namáhavá.

Otázky do diskusie:

Zakúsili ste už vo svojom živote, „že Boh vás miluje“ alebo vám to znie občas ako fráza? Tí ktorí áno, ako sa vám darí žiť s touto radostnou zvesťou?

Ako vnímate svoje povolanie v 3 dimenziách, ako to bolo predstavené –povolanie k životu, priateľstvu a do sveta, teda ako človek, kresťan a Ježišov učeník?

Ako sa vám darí žiť život kresťana uprostred všedných dní? Oslovila vás niektorá zo spomínaných myšlienok?

Ako vnímate Božiu vôľu? Darí sa vám počúvať Boží hlas? A nasledovať Krista od „ja“ k „ty“?

Ako sa rozhodujete vo svojom živote? Čo vám pomáha? Ako sa vám pozdáva rozhodovanie s trojitým tónom jedného hlasu?